

Europeisk framtid

Sveriger närmar sig Europa. Så kan man faktiskt karaktärisera det faktum att en bred uppgörelse nåtts inom riksdagens utrikesutskott om riktlinjerna för Sveriges deltagande i den västeuropeiska integrationen. Självfallet är det inga underverk som ägt rum. Sverige skall inte söka medlemskap i den Europeiska Gemenskapen. Neutralitetspolitiken lägger hinder i vägen. Men den öppna attityd som utskottet visar gentemot Europa-samarbetet på område efter område är ändå ett väsentligt steg framåt för svensk Europa-politik.

Den proposition i EG-frågan som regeringen förelade riksdagen i december förra året var fylld av reservationer och gränsdragningar. Både entusiasm och strategi för det europeiska närmandet var det klenst med. Medlemskap sades vara oförenligt med neutralitetspolitiken, införstått också i framtiden.

De riktlinjer som nu i enighetens namn mejslats ut i utrikesutskottet präglas i stället av en värdefull öppenhet. Utskottet konstaterar att svenskt medlemskap inte är ett mål för de diskussioner med EG som nu förestår. Kategoriska formuleringar om framtiden saknas dock. Utskottet säger också att förestående kontakter och förhandlingar med den Europeiska Gemenskapen bör vara förutsättningslösa. Målet bör vara att bredda och fördjupa samarbetet med EG på varje område så långt detta är förenligt med neutralitetspolitiken.

Ett väsentligt framsteg är att målet för det svenska deltagandet i den västeuropeiska integrationen fått en vidare och mera positiv formulering än i propositionen. Utskottet instämmer med moderaterna och folkpartiet att målet för arbetet

skall vara att säkerställa likvärdiga villkor för såväl svenska företag som svenska medborgare inom den västeuropeiska marknaden.

Socialdemokratin har hittills visat ringa intresse för det som kallas "Medborgarnas Europa" och som i grunden rör varje svensk. Den västeuropeiska integrationen handlar inte bara om ökade friheter för företagen, hur väsentliga de än är, utan i lika hög grad för de enskilda människorna.

Framtidens Europa är inte bara företagens utan också medborgarnas Europa. Förverkligandet av EG:s planer kommer att förändra vardagen för alla medborgare i EG:s länder. Möjligheterna till ett varierat och innehållsrikt liv kommer att öka.

Varje medborgare kommer att kunna röra sig fritt över gränserna, utrustad med ett Europapass. Ungdomarna får sina examina godkända över hela EG och kan studera vid vilket universitet som helst. Arbets- och bosättningsmöjligheterna liksom rätten att bedriva yrkesverksamhet och starta företag blir fria över hela Västeuropa.

Morgondagens européer kommer att erbjudas nya rika livsmöjligheter. Kommer vi svenskar att få ta del av dessa? Frågan är om det inte är här den verkliga sprängpunkten i svensk EG-debatt ligger för framtiden.

Hur länge kommer svensk ungdom att finna sig i att inte få ta del av det studentutbyte som nu byggs upp? Att inte få arbetstillstånd på kontinenten? Att inte få bosätta sig där de vill?

Den svenska Europa-debatten måste föras vidare. Framgångarna för Europa-tanken i riksdagens utrikesutskott är i hög

grad ett resultat av den nyvaknade diskussion om Europa-samarbetet som förts i Sverige i knappa ett år. Medvetenheten om vad en svensk isolering från Europa får för konsekvenser för vår välfärd har ökat. Samtidigt har insikten vuxit att ett närmande till Europa inte innebär att vi behöver uppge centrala svenska värderingar som värnandet om miljön, sysselsättningen, den svenska kulturen. Inte minst är det svenska fackets omvändelse påtaglig. Nu talar LO och TCO i relativt positiva ordalag om EG och om möjligheterna till en fri europeisk arbetsmarknad.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger självfallet fast. Den bidrar till fred och stabilitet i Nordeuropa. Vilka möjligheter som 90-talet kommer att erbjuda för ett neutralt Sverige att söka medlemskap i EG låter sig i dag inte bedömas. Den europeiska gemenskapen befinner sig i snabb utveckling. Övrig omvärld föränd-

ras likaså. EG prioriterar nu för egen del fullbordandet av den inre marknaden och önskar inga nya medlemmar före 1992.

Den återkommande frasen att medlemskap inte är aktuellt för svensk del har således både en europeisk och en svensk bakgrund.

Viktigt är nu att opinionsbildning om och för Europatanken förs vidare i Sverige. Den förändring av opinionsklimatet som den pånyttfödda Europadebatten på kort tid lyckats åstadkomma ger gott hopp inför framtiden.

Skall Europatanken fortsätta att vinna anhängare i Sverige så måste en bred informationsverksamhet äga rum. Här bär alla Europa-vänner ett ansvar. Att ge Sverige en fast plats i det framväxande Europasamarbetet är en av de allra viktigaste uppgifterna det svenska samhället står inför det kommande decenniet.

Det nya Sverige

Det nya Sverige växer sakta fram inför våra ögon genom att vi gradvis blir medvetna om ett fenomen bland många i vårt samhälle, nämligen att landet i norra Europa redan nu är ett multi-etniskt samhälle, med allt vad det innebär av många olika språkgrupper, skilda kulturer och en representation av i stort sett alla större religioner.

Det kommer alltid att finnas människor som av ren intolerans tycker illa om människor av främmande ras, religion

och nationalitet. Det civiliserade samhället förutsätter att var och en efter sitt eget samvete tar ställning mot dessa värderingar. Det är först när de får stå oemotsagda som de kan växa i styrka och därmed urholka den respekt och tolerans som hör det öppna och fria samhället till.

Detta grundläggande och ideologiska ställningstagande är emellertid inte nog och det vore en fara för det nya Sverige om det politiska etablissemangen valde att idealisera debatten om flykting- och in-